

Қорытынды. Қорытындылай келе, *отбасы дискурсы*-отбасы мүшелерінің нақты бір жағдаят пен нәтижеге негізделген қарым-қатынасқа түсу формасы екенін айтқымыз келеді. Сонымен қатар, жоғарыда ұсынылған анықтамаларға сәйкес отбасы дискурсының басты белгілеріне:

- Екі немесе оданда көп коммуниканттардың пікір алмасуы;
- Әңгіме нақты отбасылық контекст аясында өрбуі;
- Тілдік қарым-қатынастың отбасы мүшелерінің интенциясына негізделуі;
- Коммуниканттардың аялық білімінің теңдігі (тақырыптан хабары болуы);
- Әңгіме барысында ұлттық құндылықтардың көрініс табуын, жатқызамыз.

Отбасындағы ортақ мәселені шешуде, отбасы мүшелерінің бір-бірімен араласуының маңызды, әрі ортақ формасы-отбасылық дискурс екені жоғарыда айтылды. Қазіргі қоғамда отбасында жақын адамдармен дұрыс қарым-қатынасты қалыптастыру және түрлі кездесетін мәселелердің дұрыс шешімін табу мәселесінде отбасылық дискурстың өзектілігі арта түскені анық.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- 1 Қалиұлы Б. Дискурс және оның тілдік белгілері. // Қазақ университеті, «Хабаршы» фил. сер. 2002.-журналдарда жарық көрген мақала
- 2 Мұхтар Әуезов. Абай жолы роман-эпопеясы, Алматы.Жазушы-2004, 1-ші кітап, 368 бет. - кітап
- 3 Halliday Michael. *Current Ideas in Systemic Practice and Theory [Text]* / M. Halliday. London: Pinter, 1991.-кітап
- 4Кашкин В.Б. Введение в теорию коммуникации. Учеб. пособие. Воронеж: Изд-во ВГТУ, 2000. – 175 с.-кітап
- 5 Русакова О.Ф., Русаков В.М. PR-Дискурс: Теоретико-методологический анализ. Екатеринбург: УрО РАН, Институт международных связей, 2008. – 340 с.-кітап
- 6 Б.Момышұлы. Ұшқан ұя. Алматы: Өнер, 2008. — 248 б.-кітап

References:

1. Qaliūly B. *Diskurs jäne onyñ tildik belgileri.* // *Qazaq universiteti, «Habarsy» fil. ser. 2002.-jurnaldarda jaryq körgen maqala*
2. Mūhtar Äuezov. *Abai joly roman-epopeiasy, Almaty.Jazuşy-2004, 1-şı kitap, 368 bet. -kitap*
3. Halliday Michael. *Current Ideas in Systemic Practice and Theory [Text]* / M. Halliday. London: Pinter, 1991.-kitap
4. Kaşkin V.B. *Vvedenie v teoriu komunikasii: Ucheb. posobie. Voronej: İzd-vo VGTU, 2000. – 175 s.-kitap*
5. Rusakova O.F., Rusakov V.M. *PR-Diskurs: Teoretiko-metodologicheski analiz. Ekaterinburg: UrO RAN, İnstytut mejdunarodnyh sväzei, 2008. – 340 s.-kitap*
6. B.Momyşūly. *Ūşqan ūia. Almaty: Öner, 2008. — 248 b.-kitap*

МРНТИ 14.35.09

<https://doi.org/10.51889/2020-2.1728-7804.32>

Набидуллин А.¹

¹Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы, Қазақстан

СТУДЕНТТЕРДІҢ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ӘЛЕУЕТІН АРТТЫРУДАҒЫ “ЖАЛПЫ ТІЛ БІЛІМІ” ПӘНІНІҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ МЕН МҮМКІНДІКТЕРІ

Аңдатпа

Қоғам дамуының жаңа сатысында жоғары білім беру жүйесіндегі талаптардың өзгеруі болашақ мамандарды қалыптастырудың өзгеше мүмкіндіктерін ұсынып отыр. Жоғары білім беру жүйесіндегі негізгі білім мазмұнын қамтитын іргелі пәндер сондай мүмкіндіктерді оңтайлы жүзеге асыруда шешуші рөл атқарады. Жоғары білім берудің нәтижесі – білім алушының танымдық әрекеттерін жан-жақты дамыту. Студенттің ғылыми-танымдық әлеуеті жүйеленген ғылыми білімнің және кәсіби

білімнің, сондай-ақ танымның және ғылыми-зерттеудің ғылыми әдістерін түрлендіру және қолдану дағдыларының жиынтығын шоғырландыратын тұлғалық сапа ретінде; ғылыми-зерттеу процесінде ауқымды ғылыми ақпараттармен жұмыс істеу тәсілдерін меңгеру, өзін-өзі дамыту және бастамашылдық таныту; зерттеушілік салада тұлғалық және кәсіби тұрғыдан қалыптасуға бейімділік ретінде түсіндіріледі. Осымен байланысты Жалпы тіл білімі – филология мамандықтары бойынша студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттыруға ықпал ететін теориялық негізгі пән. Мақалада студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттырудағы “Жалпы тіл білімі” пәнінің артықшылықтары мен мүмкіндіктері жоғары білім беру жүйесінің талаптары шеңберінде талданады.

Түйін сөздер: студент, ғылыми-танымдық әлеует, “Жалпы тіл білімі” пәні, жоғары білім беру жүйесі

Nabidullin A.¹

*¹ Abai Kazakh National Pedagogical University,
Almaty, Kazakhstan*

PROSPECTS AND OPPORTUNITIES OF THE DISCIPLINE “GENERAL LINGUISTICS” IN IMPROVING THE SCIENTIFIC AND COGNITIVE POTENTIAL OF STUDENTS

Abstract

The new stage in the development of society, changes in the requirements for the higher education system put forward special opportunities to the formation of future specialists. Fundamental disciplines, which include the basic educational content of the higher education system, play a decisive role in realizing such opportunities. The result of higher education is the comprehensive development of students' cognitive actions. The scientific and cognitive potential of the student is explained as a personal quality that organizes the totality of systemic scientific and professional knowledge, as well as the skills of transformation and application of scientific methods of cognition and scientific research; how to learn ways to work with large-scale scientific information, self-development and take the initiative in research process; propensity for personal and professional development in the research field. In this regard, “General Linguistics” is the main theoretical discipline that affects to increase the scientific and cognitive potential of students in philological specialties. The article analyzes the prospects and possibilities of the discipline “General Linguistics” in improving the scientific and cognitive potential of students within the framework of the requirements of the higher education system.

Keywords: student, scientific and cognitive potential, “General Linguistics”, higher education

Набидуллин А.¹

*¹ Казахский национальный педагогический университет имени Абая,
Алматы, Казахстан*

ПЕРСПЕКТИВЫ И ВОЗМОЖНОСТИ ДИСЦИПЛИНЫ “ОБЩЕЕ ЯЗЫКОЗНАНИЕ” В ПОВЫШЕНИИ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНОГО ПОТЕНЦИАЛА СТУДЕНТОВ

Аннотация

В новом этапе развития общества изменения требований к системе высшего образования выдвинули особые возможности формирования будущих специалистов. Фундаментальные дисциплины, включающие в себя основных образовательных контентов системы высшего образования, играют решающий роль в реализации таких возможностей. Результат высшего образования – всестороннее развитие познавательных действия студентов. Научно-познавательный потенциал студента объясняется как личностное качество, организующий совокупность системного научного и профессионального знаний, а также навыков преобразования и применения научных методов познания и научного исследования; как усвоение способов работать с масштабными научными информациями, саморазвития и проявлять инициативу в научно-исследовательском процессе; склонность к личностному и профессиональному становлению в исследовательской сфере. В связи с этим “Общее языкознание” – основная теоретическая дисциплина, воздействующая на

повышение научно-познавательного потенциала студентов по филологическим специальностям. В статье анализируются перспективы и возможности дисциплины “Общее языкознание” в повышении научно-познавательного потенциала студентов в рамках требований системы высшего образования.

Ключевые слова: студент, научно-познавательный потенциал, “Общее языкознание”, высшее образование

Кіріспе. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында еліміздегі жоғары оқу орындарындағы білім беру жүйесін дамытудың стратегиялық мақсат-міндеттері нақты көрсетілген.

Қазір жоғары оқу орындарына қойылатын жаңа біліктілік талаптары енгізіліп, білім сапасын бағалаудың жаңа жүйесі жүзеге асырылуда. Үздіксіз білім беру принципі бойынша тұлғаның танымдық сапалары мектепке дейінгі білім беруден бастап қалыптасатынын ескерсек, білім беру деңгейлеріне тиесілі бағдарламалардың сабақтастығын қамтамасыз ету студенттің жоғары оқу орнында ғылыми-танымдық әлеуетін арттыруға айтарлықтай жол ашады. Себебі білім беру деңгейлері арасындағы мазмұнның сабақтастығын қамтамасыз ету бүкіл білім беру траекториясы бойынша жинақталатын білім алушының негізгі құзыреттіліктерін қалыптастыруды оңтайландырады. Бұл құзыреттіліктер білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарында, білім беру саласындағы басқа да негіздемелік құжаттарда нақты көрсетілген.

Осымен байланысты Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында көрсетілгендей, “жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алу кезінде студент оқытудың 5 нәтижесін көрсетуі тиіс: оқып жатқан саласындағы білім және түсінік; кәсіби деңгейде қолдану, дәлелдерді қалыптастыру және проблемаларды шешу; ақпаратты жинау мен түсіндіруді жүзеге асыру; ақпаратты, идеяларды, шешімдерді хабарлау; оқуды өз бетінше жалғастыру дағдысы” [1]. Аталған нәтижелік межелерге студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттыру бағытындағы әдістемелік кешендер айтарлықтай үлес қосады.

Әдістеме. Әрбір мамандық бойынша білім беру бағдарламасында бекітілген негізгі пәндерді оқытудағы жетекші ұстанымдардың бірі – сол мамандықтың негізін құрайтын іргелі білімді танымның ғылыми әдістері арқылы меңгертуге бағыттау.

Әдістемелік зерттеулердің міндеті – оқытылатын пәннің тиімді құрылымын іздеу және ғылыми-әдіснамаға негізделген оқытудың әдістерін ұсыну. Осы тұрғыдан ғылыми таным әдістерін меңгерту студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттыруға тікелей жол ашады. Филология мамандықтарында білім алатын студенттер үшін ғылыми таным әдістерін жан-жақты, кең көлемде пайдалануға, дағдыландыруға мүмкіндік беретін пәндердің бірі әрі негізгісі – жалпы тіл білімі пәні.

Жалпы тіл білімі – ғылым саласы ретінде тіл білімінің қоршаған әлем туралы білім жүйесіндегі үлесін, ғылымның адамзат қоғамының рухани-мәдениеті мен экономиканың дамуындағы рөлін танытатын теориялық пән ретінде бағаланады.

Тәуелсіздік жылдарынан бүгінгі күнге дейін қабылданған еліміздегі білім саласын дамыту мен реформалау, ғылым мен инновацияны жаңғырту бойынша заңнамалық құжаттарда, мемлекеттік бағдарламаларда негізгі мақсат – жастарды бәсекеге қабілетті маман ретінде даярлау және оқыту үдерісінде олардың жан-жақты дамуына жағдай жасау деп көрсетілген. Бұл білім алушы студенттерді еңбек нарығына ғана емес, әрі қарай үздіксіз кәсіби білім алуға даярлаудың қажеттілігімен сабақтасып жатыр.

Осы орайда, жалпы тіл білімі – филология мамандықтарында білім алатын студенттердің кәсіби маман ретінде еңбек нарығына еруге дайындығын қамтамасыз етіп қоймайды, сонымен бірге студенттердің одан әрі білімін жалғастыруына қажетті және ғылыми-зерттеушілік қызметті оңтайлы әрі табысты жүзеге асыруына ықпал ететін маңызды пән. Демек, жалпы тіл білімі пәнінің білім мазмұны тікелей студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттыруға, олардың лингвистикалық дүниетанымын терең дамытуға, лингвистикалық теориялық білімнің іргетасын нық қалыптастыруға, болашақ кәсіби маманның ғылыми ойлауы мен тұтастай алғанда зияткерлік қабілеттерін жетілдіруге, ғылыми-зерттеушілік және әмбебап құзыреттіліктерін қалыптастыруға ықпал ететіні сөзсіз.

Жоғары оқу орнындағы білім беру, студенттердің әмбебап құзыреттіліктерін қалыптастыру тікелей танымдық әрекеттің түрлерімен байланысты.

Нәтижелер. Халықаралық деңгейде мойындалған біліктілік талаптары білім беру жүйесіндегі бірізділіктің қалыптасуына ықпал етіп отыр, алайда ұлттық білім беру жүйелеріне тән мәдени-тарихи сипаттың жоғалмауы да аса маңызды. Бұл жағдайда ЖОО-да білім беру жүйесінің басты мақсаты –

білім берудің стандарттарында белгіленген заманауи талаптарға жауап беретін, іргелі кәсіби біліммен қаруланған және білік-дағдысы нық қалыптасқан, кәсіби күрделі міндеттердің шешімін таба білетін мамандарды даярлауды оңтайландыру. Тиісті деңгейде даярлау оқытудың жаңа технологияларын интенсификациялау (латын тілінен *intensio* – күшейту, нығайту және *ratio* – жасаймын: дамытуды ұйымдастыру және күшейту, кеңейту) және қолдану, материалдық-техникалық базаны жетілдіру арқылы қамтамасыз етілуі тиіс.

Қазір еліміз тарихи дамудың жаңа сатысында. Әлемдегі және еліміздегі саяси, әлеуметтік және экономикалық жағдайдың даму тенденциясына сәйкес орын алған қазақстандық қоғамындағы өзгерістер Қазақстан Республикасындағы жоғары білім беру жүйесінің орны мен рөлін қайта қарастырудың және нақтылаудың қажеттілігін тудырды [2].

Жоғары деңгейлі ғылыми-танымдық әлеует болашақ маманның еңбек нарығында және үздіксіз білім беру жүйесіндегі ғылыми-зерттеушілік қызметінің табысты болуына ықпал етеді және бұл ретте ғылыми таным әдістерін меңгерген студенттің төмендегідей аса маңызды құзыреттілік элементтерін бөліп көрсетуге болады:

- зияткерлік дайындық – ғылыми зерттеудің түрлі кезеңдерінде ойлау қабілетінің жоғары болуы;
- ақпараттық дайындық – заманауи ақпараттық-коммуникативтік құралдарды пайдалану арқылы қажетті ғылыми ақпаратты іздеуге студенттің дайын болуы;
- эксперименттік дайындық – педагогикалық экспериментті жобалау, ұйымдастыру және жүргізу қабілеті;
- рефлексивті дайындық – әрекет ету және нәтижеге қол жеткізу тәсілдерін түсіну, қойылған мақсат пен қорытындыны байланыстыру қабілеті;
- презентациялық дайындық – студенттің ғылыми ізденіс кезінде және зерттеуді аяқтағаннан кейін ғылыми нәтижелерді ұсыну, таныстыру және қорғау қабілеті [3].

Ғылыми ізденістің негізі болып саналатын зияткерлік білік-дағдыларды еркін меңгеру ғылыми танымның әдістерін дұрыс әрі тиімді пайдалана білумен байланысты. Бұл – студенттің ғылыми-зерттеушілік қызметте табысты болуының басты шарты.

Болашақ маманның кәсіби құзыреттілігі кәсіби қызметпен байланысты міндеттерді шешу кезінде практикалық тәжірибесі, білік-дағдысы мен білімінің негізінде табысты әрекет ету қабілеттілігінен байқалады.

Ғылыми зерттеуге қабілеттілік болашақ маманның әлеуметтік рөлін, сұранысқа ие болу деңгейін, мобильділігін және инновациялық кәсіби қызметке дайындығын айқындайды, ал бұған студенттердің белсенді, жоғары дәрежедегі ғылыми-танымдық әлеуеті жол ашады.

Ғылыми танымның әдістерін меңгерген кәсіби маман өз саласындағы түрлі міндеттердің тиімді шешімін таба алады және алға қойған мақсатқа оңтайлы қол жеткізеді.

Талқылау. “Жалпы тіл білімі” пәнін оқытудың әдістемелік аспектісін зерделеудің және студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттырудың теориялық-әдіснамалық алғышарттарын негіздеудің өзектілігін мынадай факторлармен байланыстыруға болады:

Білім сапасын көтеру – өткен ғасырда әлем елдерінің алдында тұрған маңызды проблемалардың қатарында болды. Жаңа мыңжылдықтың басында жоғары мектеп білім беру жүйесінде анағұрлым дамыған салалардың біріне айналды. Индустриалды қоғамнан ақпараттық өркениетке ауысқан тұста жоғары білім мемлекет саясатының басты назарында болды. Өйткені жоғары мектепке құйылған инвестиция – сол елдің алдағы дамуының кепілі, ал зияткерлік әлеует – сол ұлттың орасан зор игілігі.

Әлемде білім берудің көптеген түрлері бар және олар бір-бірінен өзіндік ерекшеліктерімен айрықшалаанады, алайда білім беру жүйесін дамытудың әлемдік тенденциясын көрсететін ортақ проблемалардың болуы түрлі елдердегі білім саласын дамытудың негізгі бағыттарын айқындайды. Бұл болашақ мамандарды даярлаудың сапасын арттыруға да тікелей қатысты.

Жоғары білім беру жүйесінде ғылымның, техниканы, өндіріс пен мәдениеттің әр алуан салалары үшін жоғары білікті кадрлауды даярлаудың деңгейі кез келген елдің маңызды даму көрсеткіштерінің бірі және ғылыми, техникалық және экономикалық әлеуетін танытатын басты меже болып саналады. Осымен байланысты тұтастай білім берудің, соның ішінде жоғары мектептегі білімнің сапасын арттыру қазіргі кезде әлемнің жетекші елдерінде негізгі саяси проблема ретінде қарастырылады.

Осы мәселелердің шешімін табу жоғары білім беру жүйесінің мазмұны мен құрылымын реформалауды ғана емес, қолданыстағы оқытудың әдістерін жетілдіре отырып, оқытуды ұйымдастырудың жаңа формаларын әзірлеуді талап етіп отыр, бұл жоғары білікті мамандарды

даярлайтын жоғары оқу орындарының жұмыс тәжірибелерін бағалауды және қорытындылауды қажет етеді [4].

“Жалпы тіл білімі” базалық пән ретінде жоғары оқу орындарындағы филология мамандықтарында оқытылып келеді. Осымен байланысты бұл білім мазмұны барынша тұрақты қалыптасқан және оқытудың әдістемелік тәжірибесі айтарлықтай жетілдірілген пән деп айтуға толық негіз бар. Алайда, жоғары білім берудің сапасын арттыру мақсатында қойылып отырған талаптар жалпы тіл білімі пәнін оқытуды әдістемелік тұрғыдан жетілдірудің өзектілігін көрсетіп отыр. Сондай-ақ жалпы тіл білімі пәнін оқытуды әдістемелік тұрғыдан жетілдіру міндеті студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттырудың ғылыми-әдіснамалық тұғырларын анықтаумен сабақтасып екендігін ескерсек, зерттеудің мақсаты жоғарыда аталған білім беруді жетілдіру мен дамытудың талаптарын жүзеге асыруға және нығайтуға үлес қосады.

Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында жоғары оқу орындарындағы білім беру жүйесінің сапасын арттыру мақсатында жоспарланған бірнеше маңызды стратегиялық міндеттерді атап өту маңызды, олар:

- білім берудің жаңартылған мазмұнын енгізуге ауқымды зерттеу жүргізу;
- жоғары оқу орындарының бәсекеге қабілеттілігін және олардың ұстанымдарын әлемдік деңгейде, сондай-ақ өңірлік деңгейде күшейту үшін жоғары оқу орындарының “Халықаралық деңгейде бәсекеге қабілетті”, “Ұлттық деңгейде бәсекеге қабілетті” және “Өңірлік деңгейде бәсекеге қабілетті” топтарын қалыптастыру үшін өлшемшарттарды пысықтау;
- ғылыми әлеуеті жоғары жоғары оқу орындарын қолдау моделіне қосымша университеттерді зерттеу университеттеріне ауыстыру;
- ғылымның зияткерлік әлеуетін нығайту;
- оқу бағдарламалары, оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді жаңарту;
- Республикалық оқу-әдістемелік кеңестердің жұмыс істеуіне қойылатын талаптарды жетілдіру;
- білім беру бағдарламаларының сабақтастығын қамтамасыз ету шеңберінде оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендер әзірлеудің, сараптаудың және басып шығарудың жаңа жүйесін енгізу; қазіргі заманғы оқулықтың тұжырымдамалық моделін әзірлеу;
- оқулықтарды әзірлеу, талқылау және сараптау және оларды білім беру ұйымдарына онлайн-режимде жеткізуді бақылау үшін цифрлық платформа құру;
- қолданыстағы оқулықтарды кезең-кезеңімен қайта басып шығару; барлық оқулықтарды ашық платформаларда орналастыру; қағаз оқулықтарды пайдаланумен қатар электрондық оқулықтарға біртіндеп көшуді жүзеге асыру [1].

Қорытынды. Аталған маңызды міндеттердің жүзеге асырылуы “Жалпы тіл білімі” пәнін оқытуда студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттырудың оңтайлылығын қамтамасыз етеді. Себебі:

- біріншіден, негізгі лингвистикалық пән ретінде “Жалпы тіл білімін” оқытуды әдістемелік тұрғыдан жаңғырту жаңартылған білім мазмұнын енгізу іс-шараларына байыпты зерттеу жүргізудің ғылыми-әдіснамалық проблемаларын анықтау үшін пайдалы әрі осы міндеттің жүзеге асырылуына тікелей үлес қосады;
- екіншіден, жоғары оқу орындарының “Халықаралық деңгейде бәсекеге қабілетті”, “Ұлттық деңгейде бәсекеге қабілетті” және “Өңірлік деңгейде бәсекеге қабілетті” топтарын қалыптастыру тікелей студенттердің білім деңгейімен және болашақ маманның тиісті құзыреттіліктерінің сапасымен сабақтас. Осы ретте студенттердің ғылыми-танымдық әлеуеті – білім сапасының нәтижесін халықаралық, ұлттық және өңірлік деңгейдегі бәсекеге қабілеттілікті танытатын маңызды меже;
- үшіншіден, ғылыми әлеуеті жоғары жоғары оқу орындарында зерттеу қызметтің тиімді моделін құру – болашақ мамандарды ғылыми-зерттеушілік қызметке тартуды, олардың қызығушылығын арттыруды оңтайландырады. Бұл ретте студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттыру – зерттеу университеттерінің басты стратегиялық міндеттерінің бірі ретінде алға шығатыны белгілі.
- төртіншіден, ғылымның зияткерлік әлеуеті – ғылыми-танымдық әлеуеті жоғары маманды қалыптастырумен, яғни ғылыми-зерттеушілік қызметтің сапалы іргетасын қалаумен және бұл үшін кешенді қолдау көрсетумен байланысты.
- бесіншіден, “Жалпы тіл білімі” пәнін оқытуда студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттырудың ғылыми-теориялық, әдіснамалық және әдістемелік тұғырларын айқындау оқу

бағдарламалары, оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді жаңартумен байланысты іс-шаралардың тиімді жүзеге асырылуына үлес қосады.

Осы ретте, сөзсіз, білім сапасын қанағаттандыру мақсатында жоғары оқу орындарында оқу процесін ұйымдастырудың жаңа формасын әзірлеу мен оқытудың әдіс-тәсілдерін жетілдіру және қолдану бойынша шетелдік тәжірибе қазақстандық жоғары оқу орындарындағы оқу процесін жетілдіруде пайдалы болады. Ал “білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасы Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігін арттыру негізі болып табылады. Білім беруді дамыту бағдарламасын іске асыру бәсекеге қабілетті сапалы адамзат капиталын құруды қамтамасыз ететін жүйені жасауға мүмкіндік береді” [5, 4966].

Қорыта келгенде, жоғары білім берудің сапасын арттыру – байыптылықты, мұқият зерттеуді қажет ететін проблема. Жоғары білім берудің ауқымы айтарлықтай кеңейіп, әлеуметтік-экономикалық дамудағы рөлінің артуы және қазақстандық қоғамдағы әлеуметтік институт ретінде жоғары оқу орындарының белсенді қызметі білім берудің осы деңгейіндегі кешенді проблемалардың мемлекеттік саясаттың назарынан тыс қалмауына ықпал етті. Жоғары оқу орындарының қызметін ұйымдастыру мен құрылымдық принциптерін, оқу бағдарламаларының мазмұнын, оқытудың әдістері мен формаларын жетілдіру мақсатында соңғы он-он бес жылдағы жүзеге асырылған қазақстандық жоғары білім беру жүйесіндегі реформалау ғалымдар үшін зерттеу нысанасына айналып, аталған аспектілер бойынша ұсыныстар әзірлеудің өзектілігі арта түсті. Осымен байланысты жоғары білім беру жүйесінде студенттердің ғылыми-танымдық әлеуетін арттыруда “Жалпы тіл білімі” пәні негізгі әрі шешуші білім мазмұнын қамтитын іргелі теориялық пән ретінде айрықша артықшылықтарды иеленеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1 Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы // <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P1900000988> [Пайдаланылған уақыты: 10.04.2020]-электронды ресурс

2 Пальчиков А.Н., Громцев А.С. Проблемы высшего образования, пути их решения // Научный журнал НИУ ИТМО. Серия “Экономика и экологический менеджмент” – №2. – 2015. – С. 234-241.-статья

3 Попова, Р.И., Авдеева Н.В. Возможности компетентностно-ориентированного подхода к организации учебно-исследовательской деятельности учащихся при изучении курса ОБЖ. // Мир науки, культуры, образования – №5 (24). – 2010. – С. 73-75.-статья

4 Коренькова О.В. Пути повышения качества подготовки специалистов в высшей школе США: дис. ... канд. пед. наук. – Волгоград, 2001. – 174 с.-диссертация

5 Қабатай Б. Болашақ филолог мамандарды “Қазақ әдебиеті” пәні бойынша жаңа талаптарға дайындау мәселесі // Абай атындағы ҚазҰПУ Хабаршысы. «Филология ғылымдары» сериясы. – №1 (71). – 2020. – Б. 493-497. –мақала

References:

1. Qazaqstan Respublikasynda bilim berudi және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы // <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P1900000988> [Paidalanylğan uaqyty: 10.04.2020]-elektronnyy resurs

2. Pälchikov A.N., Gromsev A.S. Problemy vysshego obrazovania, puti ih rešenija // Nauchnyi jurnal NIU İTMO. Seria “Ekonomika i ekologicheski menejment” – №2. – 2015. – S. 234-241.-stätä

3. Popova, R.İ., Avdeeva N.V. Vozmojnosti kompetentnostno-orientirovannogo podhoda k organizasii uchebno-issledovatel'skoi deiatelnosti uchaşihsä pri izuchenii kursa OBJ. // Mir nauki, kültury, obrazovania – №5 (24). – 2010. – S. 73-75.-stätä

4. Korenkova O.V. Puti povyšenia kachestva podgotovki spesialistov v vysshei şkole SŞA: dis. ... kand. ped. nauk. – Volgograd, 2001. – 174 s.-disertasia

5. Qabatai B. Bolaşaq filolog mamandardy “Qazaq ädebieti” päni boiynşa jaña talaptarğa daiyndau mäselesi // Abai atyndağy QazÛPU Habarşysy. «Filologia ғылымдары» seriesy. – №1 (71). – 2020. – B. 493-497. -maqala